

Ілля ПЛАЧКОВ,

студент 2 курсу

факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти

Науковий керівник: **Олена КРИВИЛЬОВА,**

д. п. н., доцент (БДПУ)

КОМУНІКАТИВНІ ВІДНОСИНИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У законі «Про вищу освіту» наголошується на здобутті особою високого рівня наукових та творчих мистецьких, професійних і загальних компетентностей, необхідних для діяльності за певною спеціальністю чи в певній галузі знань [1]. В процесі реалізації компетентнісного підходу набуваються знання, формуються вміння й навички, спрямовані на вдосконалення ключових, загальногалузевих і предметних компетентностей особистості (О. Дубасенюк, О. Локшина, В. Луговий, О. Пометун та ін.). Це великою мірою сприяє підвищенню рівня конкурентоздатності випускників закладів вищої освіти і якості освіти в цілому. Формування й становлення комунікативної компетентності студентів позитивно впливає на професійний рівень майбутніх спеціалістів, їхню творчу самореалізацію, удосконалення їх діяльності, а саме це необхідно майбутнім фахівцям для адекватної орієнтації в усіх сферах суспільного життя.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці рівня комунікативних відносин здобувачів вищої освіти.

Для досягнення мети дослідження було визначено такі завдання: теоретично обґрунтувати основні поняття предмету дослідження; розробити діагностичний інструментарій педагогічного дослідження; експериментально перевірити рівень комунікативних відносин здобувачів вищої освіти. Для розв'язання завдань використано сукупність взаємопов'язаних методів дослідження: *теоретичних*: аналіз психолого-педагогічної літератури – для виявлення сутності комунікативних відносин; *емпіричних*: діагностика та пошуковий експеримент – для оцінки рівня сформованості комунікативних відносин здобувачів вищої освіти; статистичні методи (кількісна та якісна обробка даних, графічне подання результатів) – для відстеження процентного відношення показників рівня сформованості комунікативних відносин.

На основі аналізу психолого-педагогічної літератури виявлено, що комунікативні відносини здобувачів вищої освіти є сукупністю істотних, відносно стійких властивостей особистості. Функціонально вони сприяють розумінню, засвоєнню, використанню й передаванню інформації. В комунікативних відносинах виокремлюється вольовий, інтелектуальний та емоційний складники. Визначено, що здобувачі вищої освіти (студенти) – це вид малої соціальної групи, який формується на певний період часу для здійснення навчальної діяльності. До основних характеристик групи відносять її склад, структуру, групові процеси, норми, цінності, систему санкцій, які мають вплив на створення комунікативних відносин.

В якості діагностичного інструментарію обрано методіку Р. Овчарової, яка призначена для виявлення комунікативних схильностей

особистості та передбачає визначення рівнів її прояву (низкий, нижче середнього, середній, вище середнього, високий).

У педагогічному експерименті прийняли участь здобувачі вищої освіти факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти БДПУ: II курс спеціальності 015 Професійна освіта (енергетика) (КГ1), IV курс (КГ2) та II курс (магістерського рівня) (КГ3) 014 Середня освіта (трудове навчання та технології).

За результатами тестування 16,6% (КГ2) та 20% (КГ3) знаходяться на низькому рівні сформованості комунікативних здібностей. 33,3% (КГ1) мають рівень сформованості комунікативних здібностей «нижче середнього», тобто, вони не прагнуть до спілкування, вважають за краще проводити час наодинці з собою; у новому колективі відчують себе скучо; зазнають труднощів у встановленні контактів з оточенням; не відстоюють свою думку, важко переживають образи. рідко виявляють ініціативу, уникають прийняття самостійних рішень. 66,7% (КГ1) та 50% (КГ2) виявляють середній рівень сформованості комунікативних здібностей, а саме, прагнуть до контактів з оточенням, відстоюють своє, однак потенціал їх схильностей не відрізняється високою стійкістю. Потрібна подальша виховна робота з формування та розвитку цих якостей особистості. 24,9% (КГ2) та 20% (КГ3) мають рівень сформованості комунікативних здібностей «вище середнього», вони не губляться у нових обставинах, швидко знаходять друзів, прагнуть розширити коло своїх знайомих, допомагають близьким і друзям, проявляють ініціативу в спілкуванні, здатні приймати рішення в складних, нестандартних ситуаціях. На високому рівні сформованості комунікативних здібностей знаходяться 8,5% (КГ2) та 60% (КГ3), це свідчить про те, що у таких здобувачів вищої освіти сформована потреба в комунікативній і організаторській діяльності; вони швидко орієнтуються у важких ситуаціях; невимушено поводять себе у новому колективі, ініціативні, приймають самостійні рішення, відстоюють свою думку, наполегливі і натхненні у діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про вищу освіту : закон України № 1556-VII від 01.07.2014. URL : <http://vzn.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvit> (дата звернення: 14.03.2020)

Рибалка Наталія,

студентка м1 курсу факультету
фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти.

Наук.керівник: **Бєлова Ю.Ю.,**

к. пед. н., доцент (БДПУ)

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УЧНІВ 11 КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Педагогічні інновації пов'язані сьогодні із застосуванням інтерактивних (interactivelarning від англ. – взаємний, – діяти) методів у навчанні та виховній діяльності вчителя.